

Aspects of the management of electronic public services - considerations on e-gov and the digital divide

Aspecte ale managementului serviciilor publice electronice – considerații asupra e-gov și a decalajului digital

Reader Laurențiu FRĂȚILĂ, Ph.D.
The Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
e-mail: laurentiu_f@yahoo.com
Romeo FRĂȚILĂ, Ph.D.

Abstract

The paper relates to some newly introduced concepts in the practical and theoretical applications of the ITC technologies; all are related to an expected increase in the quality of the life of citizens and are vast consumers of tangible and intangible investments. The interest for the management at the domestic level comes from the need to prioritize resources, vast majority being publicly sustained. All that is pursued is the effective ways to configure the usage of the ITC uses. The Electronic government (E-Gov) is the use of technology, particularly Web-based Internet applications, to enhance the access to and delivery of government information and services to citizens, business partners, employees, agencies, and other entities. E-Gov promises its government sponsors a powerful tool for improving processes and communicating with the rest of the world.

Keywords: e-government, e-governance, digital divide, Internet, public services

Rezumat

Lucrarea tratează câteva dintre cele mai noi concepte utilizate în aplicațiile practice și teoretice ale ICT; toate acestea sunt evidențiate ca urmare a contribuției la creșterea calității vieții cetățenilor, și a evidenței că sunt mari consumatoare de investiții tangibile și intangibile. Interesul pentru managementul la nivelul economiei naționale izvorăște din nevoia de prioritarizare a resurselor, marea majoritate a proiectelor specifice fiind susținute din fonduri publice. Guvernanța electronică (E-Gov) este utilizarea aplicațiilor ICT, în mod deosebit a celor bazate pe Internet și servicii Web, cu scopul de a sprijini accesul și livrarea informațiilor de la guvern către cetățeni, parteneri de afaceri, angajați, agenții și alte entități. E-Gov devine un instrument tot mai puternic pentru îmbunătățirea proceselor și a comunicațiilor cu majoritatea actorilor economici și societali.

Cuvinte-cheie: e-guvernare, e-guvernare, decalaj digital, Internet, servicii publice

JEL Classification: M15, M21, O33

Introducere

In ziua de azi, în contextul societății și a economiei virtuale, se manifestă un interes crescut referitor la utilizarea conceptelor teoretice de e-democrație, cu formele de e-guvernare sau unele similare - noi fenomene cum ar fi blogurile (logari pe web), enciclopediile publice și liste de mailing care par să aibă tot mai mult efecte semnificative în diversificarea modului în care operează societatea. Deși nu există încă un consens formal între cercetători și mediul universitar despre evidentele beneficii ale acestei adevărate revoluții, aproape numai considerente politice, pentru justificările și opțiunile de investiții IT au fost vizibile public în încercarea de a îmbunătăți procese de administrație și de a reduce fraudă și înșelăciunea. În ultima perioadă, în special, în țările dezvoltate, a fost înregistrat un impact pozitiv la recepționarea serviciilor de e-guvernare sub forma livrării acestor servicii online, cu portaluri utilizate ca intermediari între guvern și cetățeni, înlocuind așteptarea cetățenilor la ghișeele tradiționale.

Interesul autorilor s-a îndreptat spre formele de e-gov aferente domeniului ICT (TIC - Tehnologia Informației și a Comunicațiilor) utilizate spre beneficiul unor largi segmente ale populației în viața de zi cu zi. De exemplu, așa cum este unanim recunoscut, principalele scopuri ale e-gov sunt: îmbunătățirea proceselor interne de organizare ale guvernării, furnizarea unor informații și servicii superioare calitativ, creșterea transparenței guvernării în scopul reducerii corupției, creșterii credibilității politice și promovarea practicilor democratice prin participare și consultare publică. Din alt punct de vedere, e-gov presupune utilizarea de către publicul larg a instrumentelor ICT pentru furnizarea de informații și/sau servicii către cetățeni, elemente de organizare externă, alegerea reprezentanților și a altor participanți în scopul completării, înlocuirii sau îmbunătățirii sistemului de servicii existente. Unele dintre beneficiile propuse de e-gov includ operațiuni guvernamentale mai eficiente, îmbunătățirea relațiilor cu alte organisme guvernamentale sau cu mediul de afaceri, creșterea calității și a accesului la servicii de către cetățeni și o mai mare participare a cetățenilor la activitățile guvernamentale.

E-gov implică un nou stil de leadership, noi căi de dezbateră și decizie politică și de investiții, noi căi de acces la educație, noi căi de luare în considerare a opiniilor cetățenilor și noi căi de organizare și de livrare a informațiilor și a serviciilor. E-gov este legată de utilizarea de către ICT a diferiților actori ai societății (persoane individuale sau instituționale) cu dorința de a îmbunătăți accesul la informații și obținerea de avantaj competitiv.

Motivul practic pentru a înțelege pe deplin și a justifica alocarea publică de resurse în sectorul ICT pe termen mediu este dat de faptul că serviciile publice sunt într-o continuă evoluție, pe scară largă, și ca urmare, guvernele de astăzi sunt confruntate cu probleme diferite și complexe, de natură economică și socială: noi cereri pentru servicii și produse pentru cetățeni, dar și cereri pentru scăderea taxelor; creșterea complexității programelor, dar și presiuni pentru reducerea dimensiunilor birocrăției; lupta pentru a face față efectelor neașteptate care pot apărea în efortul de a construi strategii de management mai adecvate. De asemenea, efectele negative ale disparităților în dezvoltarea economică și în puterea de a absorbi noile aplicații ale tehnologiilor înalte oferă motive întemeiate pentru creșterea preocupărilor referitoare la decalajul digital – ca un element pentru o bună exploatare a oportunităților asociate cu serviciile e-gov.

România, ca țară în curs de dezvoltare, se confruntă cu problema dificilă a decalajului digital. În ultimii 20 de ani, s-a menținut o întârziere în comparație cu media statelor membre UE, cu o ajustare slabă, din cauza rezultatelor negative în asimilarea noilor tehnologii. Începând cu 1990, România a avut acces la aceste noi tehnologii, dar procesul de asimilare a fost foarte lent, prin interesul scăzut și preocuparea limitată a statului în dezvoltarea infrastructurii de comunicații și a capacității economice reduse a sectorului privat. Ca urmare, viteza de actualizare a tehnologiilor IT coroborată cu o cerere redusă de servicii IT a făcut ca structura să se dezvolte lent, absența clienților menținând costurile la un nivel înalt, de multe ori accesibile doar marilor companii. Creșterea economică a companiilor a determinat creșterea cererii în același timp cu dezvoltarea sectorului IT. Ca urmare, a crescut numărul de clienți, s-au diversificat ofertele și au scăzut costurile. După 1996, putem vorbi de creșterea sectorului IT, iar după 2000 putem afirma alinierea tehnologică a sectorului IT din România la cerințele mondiale.

Delimitarea conceptuală a mecanismelor de e-gov

Termenii de e-government (e-guvernare) și e-governanță sunt larg utilizați și deseori inter-schimbabili, dar, deși ei sunt sinonimi, au caracteristici distincte – tabel 1.

- *Guvernul* este o superstructură instituțională pe care societatea o utilizează pentru a translați politica în activități politice și legislative.

- *Guvernanța* este rezultatul interacțiunii dintre guvern, servicii publice și cetățeni ca urmare a activităților politice, politicilor de dezvoltare, programelor de guvernare și a livrării serviciilor (Kettl, 2002).

Utilizând prefixul “e” în fata anumitor servicii, cum ar fi e-prosperitate, e-participare, e-votare, e-mediul (e-wealth, e-participation, e-voting, e-environment), pot fi definite ca servicii pentru care aplicațiile ICT au un rol major. Aceste servicii generează în timp cadre mai structurate, ca baze pentru definirea și creșterea unor discipline, ca e-guvernare, e-governanță și e-democrație (e-government, e-governance, e-democracy).

Sinteza caracteristicilor termenilor

Tabel 1

GUVERN	GUVERNANȚA
superstructură	funcționalitate
decizii	proces
reguli	scopuri
roluri	performanțe
implementare	coordonare
ieșiri	rezultate
E-Guvernare	E-Guvernanta
livrări de servicii electronice	consultare electronică
flux electronic	control electronic
vot electronic	angajare electronică
productivitate electronică	rețea de ghidare socială

În dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice, operațiile indicative urmăresc implementarea soluțiilor pentru astfel de servicii (e-guvernare,

e-learning, e-sănătate). Utilizarea unor servicii moderne, inovative și eficiente de e-guvernare contribuie la creșterea productivității prin performanțe interne superioare și prin multiplicarea efectelor care permit companiilor micșorarea costurilor administrative și creșterea competitivității. Astfel, se produce o stimulare a inovației în economie prin ceea ce înseamnă a fi pro-activ în livrarea de servicii noi și înalt calitative și producerea de efect de pârghie.

Ce este e-guvernarea?

În documentele UNESCO, prin *e-Guvernare* se desemnează utilizarea tehnologiei informațiilor și a comunicațiilor în sectorul public cu scopul îmbunătățirii informațiilor și a livrării serviciilor, încurajării participării cetățenilor în procesul de luare a deciziilor și transformării actului guvernamental în sensul creșterii transparenței și eficienței – tabel 2.

Domeniile de implementare ale e-guvernării

Tabel 2

<i>e-administrație</i>	▪ se referă la îmbunătățirea procesului de guvernare și a activităților interne specifice pentru sectorul public utilizând noile procese informaționale de execuție ICT
<i>e-servicii</i>	▪ se referă la îmbunătățirea livrării serviciilor publice către cetățeni. Câteva exemple de astfel de servicii interactive: cererile pentru documente publice, cererile pentru documente legale și certificate, emiterea permiselor și a licențelor.
<i>e-democrație</i>	▪ implică o mai mare și mai activă participare a cetățenilor, determinată de utilizarea elementelor ICT în procesul de luare a deciziilor

Ce este e-guvernarea?

E-guvernarea este un concept larg, ce însoțește livrarea serviciilor și transformarea oportunităților de guvernare și de democrație. Inițiativele de e-guvernare au potențialul de a livra servicii mai bune. În orice caz, problemele de acces și utilizare diminuează această dezbateră potențială continuă despre viziunea e-guvernării asupra reformei administrative. Există o mulțime de puncte de vedere cu privire la termenul de e-guvernare, dar, în general, e-guvernarea (sau e-gov, guvernarea digitală, guvernarea online sau guvernarea transformațională) se referă la utilizarea ICT pentru a furniza și a îmbunătăți serviciile de guvernare, tranzacțiile și interacțiunile cu cetățenii, mediul de afaceri și alte elemente ale guvernării.

Conceptul general de e-guvernare se referă, de regulă, la utilizarea specifică a tehnologiei informației și a comunicațiilor (ICT) în operațiunile guvernamentale. Aceasta poate face referire la activități interne (în interiorul guvernului) sau relații externe (cum ar fi furnizori sau alte elemente ale mediului de afaceri, alte guverne sau organisme guvernamentale de la același nivel sau niveluri diferite sau la cetățeni). O considerație specială este acordată e-guvernării ca utilizator al tehnologiei ce completează reforma prin facilitarea transparenței, eliminarea distanțelor și a altor decalaje și creșterea accentuată a posibilităților oamenilor de a participa la procesele politice care le afectează viața.

Aceste așteptări ale e-guvernării pot fi grupate sub patru rubrici principale (Blakemore and Dutton, 2003): guvern pentru cetățeni (G2C) – cetățenii fiind tratați ca clienți, nu ca obiecte administrative; guvern pentru guvern (G2G) – implică o bună guvernare și o societate bine guvernată; guvern pentru afaceri (G2B) – cu condiționări pentru dezvoltarea efectivă a afacerilor; o societate fără dimensiunea spațiu, în care problema distanțelor nu constituie o problemă reală.

Decalajul digital

Conceptul de decalaj digital a căpătat o importanță deosebită în ultimii ani, fiind utilizat în definirea și realizarea de strategii de creștere la nivel național și regional. Multe puncte de interes derivă din perspectiva politică, în măsura în care atât politicienii, cât și administratorii la nivel național sunt interesați în reducerea decalajului digital, prin găsirea celor mai eficiente mijloace din punct de vedere al asigurării bunăstării sociale. Termenul de decalaj digital se referă la accesul inegal al anumitor membri ai societății la ICT și la oportunități inegal exploatate ale aptitudinilor aferente. La nivel național, decalajul digital poate fi descris ținând cont de sex, venit, grupuri de rasă și locații.

Datorită gamei largi a criteriilor care pot fi utilizate pentru a evalua dezechilibrul și a lipsei datelor detaliate asupra anumitor aspecte ale utilizării tehnologiei, natura exactă a decalajului digital este atât contextuală cât și discutabilă/contestabilă. Criteriile adesea utilizate pentru a distinge între “a avea” și “a nu avea” acces digital au tendința de a se focaliza pe accesul la hardware, accesul la Internet și elemente de detaliu în legătură cu aceste două categorii.

Decalajul digital se referă la diferențe sociale și economice între comunități care au sau nu au acces la Internet. În același timp, trebuie luată în considerare abilitatea comunităților de a utiliza ICT, în funcție de nivelurile diferite de educație și studii tehnice.

Global, diferențele sunt determinate, în special, de varietatea de tehnologii de informații și comunicații (ICT) disponibile pentru anumite segmente ale societății, și nu în mod deosebit de dimensiunea sau distanța până la utilizatorul final. Făcând referire la Internet, unul din aspecte privește accesul, alte aspecte fiind calitatea conexiunilor, a serviciilor auxiliare și a performanțelor calculatoarelor.

Decalajul digital, e-democrația și e-guvernarea

Una din principalele probleme asociate decalajului digital aplicate democrației o reprezintă capacitatea de a participa la noul spațiu public, cyber-spațiul – iar, în caz extrem, participarea democratică exclusivă pe bază de computer (forumuri de discuții, votare online, etc.) ceea ce înseamnă că o imposibilitate a accesului determină o lipsă a votului. Așadar, există un risc pentru anumite grupuri sociale – cele cu un acces neadecvat la cunoștințe de IT – care vor fi slab reprezentate (sau altele nereprezentate) în procesele de formare a politicilor, iar acest lucru este incompatibil cu principiul democratic al egalității. Promotorii ai conținutului deschis, ai software utilizat în regim “liber” și a accesului deschis la mișcările sociale consideră că aceste mișcări pot ajuta la egalizarea accesului la informație și la mijloacele digitale.

E-Guvernarea și decalajul digital sunt fenomene sociale puternic interconectate. E-guvernarea și ICT furnizează o mare oportunitate pentru climatul economic în scopul inovării activității guvernamentale prin creșterea eficienței și, drept consecință, pentru

reformarea managementului public. Utilizarea ICT de vârf în activitățile guvernamentale au o valoare socială redusă dacă cetățenii nu au capacitatea de a utiliza serviciile și de a interacționa în procesele politice în modurile dorite. În mod similar, utilizarea IT în actul de guvernare fără încorporarea perspectivelor determinate de cererile cetățenilor pot duce la o explicare și reprezentare parțială a realității sociale complexe. În mod ideal, proiectarea și dezvoltarea unor aplicații și servicii de e-guvernare implementate în mod corespunzător, dezvoltarea unei infrastructuri eficiente și mai puțin costisitoare vor avea ca rezultat sporirea potențialului de furnizare a mecanismelor inovative pentru reprofilarea serviciilor guvernamentale, pentru crearea și implementarea politicilor.

Așa cum majoritatea definițiilor de e-gov au în spate servicii către cetățeni care includ și schimbări organizaționale și de rol ale guvernului, putem privi diferitele divergențe ca decalaj digital sau ca deosebiri/inegalități regionale. Se poate sugera că decalajul digital sau cercetările referitoare la decalajul digital pot fi văzute metaforic ca promotori din punct de vedere a perspectivei de cerere a e-guvernării. Așa cum este menționat în literatură, utilizarea ICT ca element de facilitare a reformei administrative este o expresie a e-guvernării.

Elemente în aria e-guvernării: bariere și descrierea prevederilor legale

Barierele apărute în procesul de e-guvernare pot fi definite astfel: caracteristici (reale sau percepute) ale contextului legal, social, tehnologic sau instituțional care lucrează împotriva dezvoltării e-guvernării. Ele pot împiedica/întârzia cererea, acționând ca motivații negative sau obstacole pentru utilizatori în angajarea serviciilor de e-guvernare sau pot împiedica oferta, prin acționarea ca motivații negative sau obstacole pentru organizațiile sectorului public în furnizarea de servicii de e-guvernare.

Contextul legal și caile în care cadrul legal poate facilita sau împiedica dezvoltarea e-guvernării este un subiect cheie în literatura de specialitate (Blakemore and Dutton, 2003), ca urmare, au fost identificate opt fundamente legale și șapte categorii de bariere care pot influența progresul e-guvernării – Figura 1.

Figura 1 ilustrează ratingurile semnificative ale principalelor dimensiuni legale raportate la cele șapte categorii de bariere; de exemplu, responsabilitatea și reutilizarea informațiilor din sectorul public apar ca cele mai semnificative dimensiuni legale pentru barierele financiare ale e-guvernării. Mai multe dimensiuni legale au implicații cruciale pentru lipsa barierei de încredere: autentificarea și identificarea; asumarea răspunderii; protecția și confidențialitatea datelor; relațiile dintre administratori publici (AP), cetățeni și alți actori ai ICT.

Un bun leadership poate mări viteza de implementare a proceselor de e-guvernare, poate promova coordonarea în interiorul și între agenții și poate întări obiectivele unei bune e-guvernante (Elnaghi, Alshawi, and Missi, 2007). Rolul managerului în e-guvernare este complex și se manifestă în mai multe dimensiuni. Fiecare dimensiune necesită caracteristici cum ar fi: leadership puternic, strategie, inter și intra coordonare, know-how, toate acestea în strânsă legătură cu strategia ICT. Toate aceste calități sunt cu atât mai necesare, cu cât cerințele și volumul de informații cresc.

		Categoriile de bariere						
		Eșec în leadership	Eșec financiar	Decalaj digital și opțiuni	Coordonare slabă	Loc de muncă și inflexibilitate organizațională	Pierderea încrederii	Design tehnic necorespunzător
Fundamente legale	Legi administrative							
	Autentificare și identificare							
	Drepturi de proprietate intelectuală							
	Legi privind responsabilitatea							
	Drepturi de protecție și de confidențialitate a datelor							
	Transparența administrației publice							
	Relații: AP, cetățeni, alți actori ICT							
	Reutilizarea informațiilor din sectorul public							

Legenda:

	Foarte semnificativ
	Semnificativ
	Nesemnificativ

Figura 1 Rata de penetrare a conexiunilor de acces dedicat în bandă largă în UE 27 - decembrie 2007

Un lider cu un real succes în implementarea proiectelor de e-guvernare trebuie să îndeplinească o listă de competențe (Elnaghi, Alshawi, and Missi, 2007) – Tabelul 3.

Competențele leadershipului în e-guvernare

Tabel 3

<i>Stabilirea de noi direcții</i>	<i>Descriere</i>
Politica	Înțelegerea mediului, a principiilor, a politicilor și a fundamentelor e-guvernării
Gândire	Aplicarea sistemelor de gândire la schimbările complexe ale e-guvernării
Planificare	Planificarea și organizarea strategică a e-guvernării
Schimbare	Transformarea organizațiilor și a culturii pentru susținerea e-guvernării
Transformarea proceselor și a utilizării resurselor	
Colaborare	Colaborarea dincolo de bariere pentru atingerea scopurilor e-guvernării
Arhitectura	Înțelegerea și aplicarea unei arhitecturi eficiente și integrarea întreprinderii pentru e-guvernare
Capital uman	Utilizarea noilor modele pentru extinderea capitalului uman pentru e-guvernare
Resurse financiare	Planificarea și administrarea strategică a resurselor de fonduri pentru e-guvernare și managementul investițiilor
Managementul performanțelor	Managementul bazat pe performanță pentru proiectele și programele de e-guvernare
Execuție/implementare	Trecerea de la concept la realitate
Utilizarea strategică a informației	
Resurse informaționale și de cunoștințe	Furnizarea de informații și cunoștințe corecte la momentul potrivit în interiorul și în exteriorul granițelor
Securitate și confidențialitate	Probleme de securitate, confidențialitate, acces și protecție a informației
Tehnologie	Înțelegerea utilizării strategice a informației prin prisma utilizării tehnologiei

Cazul României – elemente de bază pentru servicii de tip e-gov

În ultimii ani, economia românească a cunoscut o creștere sustenabilă. Sectorul comunicațiilor reprezintă unul dintre sectoarele cele mai dinamice și cu progrese din cele mai mari, având o rată mare a veniturilor (aprox. 60%). Procentul de privatizare a sectorului este foarte ridicat, peste 90%, atât din punct de vedere al capitalului cât și al veniturilor, producției și al valorii adăugate. Veniturile înregistrate în sectorul comunicațiilor au cunoscut o creștere semnificativă. Sectorul s-a dezvoltat din punct de vedere al resurselor umane, prin creșterea numărului de angajați și a veniturilor acestora.

Indicatori macroeconomici pentru România

Tabel 4

Indicator	2005	2006	2007	2008
PIB (mld. RON)	287,2	337,9	384,6	429,4
Rata creșterii reale %	4,1	7,0	6,5	6,3
Valoarea adăugată brută în telecomunicații - %	8	8,5	9	8,5
Venituri în telecomunicații (mil. RON)	11012	13015	14133	429,4
Creșterea reală %		118,2	108,6	6,3

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, raport statistic pentru 2005 - 2008

Indicatori pentru descrierea accesului la Internet

Tabel 5

Indicator	2005	2006	2007	2008
Numărul total de furnizori operaționali	981	1412	1338	1202
Numărul de furnizori de servicii de acces la Internet în bandă largă	600	1101	1324	1189
Numărul total de conexiuni cu acces dedicat la Internet în bandă largă (mil.)	0,38	1,09	1,95	2,27
Rata de penetrare (100 locuitori) %	1,75	5,04	9,05	10,52
Numărul total de conexiuni cu acces dedicat la Internet în bandă largă: abonați persoane fizice	0,32	0,91	1,69	1,98
Rata de penetrare (100 gospodării) %	4,34	12,49	23,02	24,04

Sursa: Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației (ANRCTI) – Raport pentru 2006 – 2008

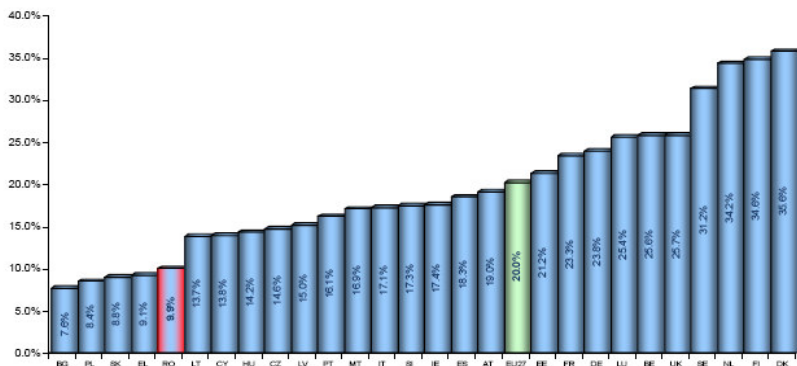

Figura 2. Rata de penetrare a conexiunilor de acces dedicat în bandă largă în UE 27 - decembrie 2007

Sursa: ANRCTI – Raport pentru semestrul 2 anul 2007

Deși numărul total de conexiuni cu acces dedicat la Internet în bandă largă situează România pe locul 10 în clasamentul UE 27, rata de penetrare a conexiunilor cu acces dedicat la Internet situează România pe locul 23. Principalul motiv al valorii reduse a ratei de penetrare este prețul ridicat pentru telefonia fixă la Internet, atât pentru cetățeni, în comparație cu media veniturilor populației, cât și pentru companii, în comparație cu prețurile din aria urbană. Un alt motiv constă în rata redusă de investiții în infrastructură.

Conform documentelor programatice naționale, obiectivul general al Programului Operațional Sectorial (SOP) “Creșterea competitivității economice” (CCE) este creșterea productivității companiilor românești prin reducerea inegalităților în comparație cu productivitatea medie a UE. Ținta este o creștere anuală medie a PIB pe personal angajat cu 5,5% care va permite României să atingă 55% din productivitatea medie a UE până în 2015. Au fost identificate următoarele axe prioritare în POS CCE: un sistem productiv inovativ; cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate; ICT pentru sectoarele public și privat; creșterea eficienței energetice și dezvoltarea durabilă a sistemului energetic; România, o destinație atractivă pentru turism și afaceri; Asistență tehnică. Axa prioritară a competitivității românești este în deplină concordanță cu liniile de acțiune ale propunerilor Comisiei Europene cu privire la cadrul pentru Competitivitate și Inovare 2007-2013 și ia în calcul liniile directoare stabilite de Comisia Europeană pentru coeziunea politicilor pentru 2007-2013.

Axa prioritară 3: “ICT pentru sectoarele public și privat” - obiectivul constă în sprijinirea competitivității economice prin creșterea interacțiunilor dintre sectorul public, întreprinderi și cetățeni prin exploatarea deplină a potențialului ICT (EU economic situation).

Concluzie

Pentru a culege beneficiile globalizării, este necesar un proces de ajustare a factorilor de producție – cum ar fi capitalul investit – pentru aplicațiile ICT. Extensia prin care e-guvernarea va face diferența și adaugă valoare este dependentă de trei factori: un leadership puternic, managementul decalajului digital și o activitate de inovare bine administrată.

Întârzierea în plan digital a României are ca termeni de raportare: rata de penetrare a computerelor și accesul la infrastructura de comunicații electronice, nu numai în comparație cu UE 25 dar și în comparație cu media noilor state membre. Referitor la accesul la Internet, situația este critică, atât pentru gospodării cât și pentru companii. O diferență majoră apare între IMM și întreprinderile mari, pentru care 90% dintre acestea au acces la Internet, pe când doar 50% dintre IMM utilizează Internetul ca mijloc de comunicare. Acest lucru are un impact negativ asupra competitivității naționale, în măsura în care utilizarea computerelor și accesul la Internet sunt factori de dezvoltare economică. Progresul României în societatea informațională și viitoarele oportunități sunt departe de a fi satisfăcătoare. Întârzierile privesc în special accesul la Internet, serviciile societății informaționale și actualizarea aplicațiilor IT în economie. Decalajele semnificative în infrastructură sunt remediabile doar prin investiții majore, atât a companiilor private cât și a instituțiilor publice.

Referințe

- ANRCTI (2008). *Raport pentru 2006 – 2008*
- ANRCTI (2007). *Raport pentru semestrul 2 anul 2007*
- Blakemore, M., and Dutton, R. (2003). *e-Government, e-Society and Jordan: Strategy, theory, practice and assessment*, First Monday, volume 8, number 11
- Comisia Națională de Prognoză. *Raport statistic pentru 2005 - 2008*
- Elnaghi, M., Alshawi, S., and Missi, F., (2007). *A Leadership Model for e-Government Transformation*, Proceedings of European and Mediterranean Conference on Information
- Kettl, F. D. (2002). *The Transformation of Governance: Public administration for the twenty-first century America*, Johns Hopkins University Press, 2002
- EU economic situation: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu_economic_situation/eu_economic_situation5865_en.htm